

ΤΑ-ΝΕΗΣΙ COATES

Ο χορευτής του νερού

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΒΑΣΙΑ ΤΖΑΝΑΚΑΡΗ

ΙΚΑΡΟΣ

Ο ΧΟΡΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Το παρόν έργο αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας. Τα πρόσωπα, τα ονόματα και οι καταστάσεις, είναι φανταστικά και οποιαδήποτε ομοιότητα είναι συμπτωματική και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

This translation published by arrangement with One World, an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC

Τίτλος πρωτοτύπου: *The water dancer*

Πρώτη έκδοση στα αγγλικά, Penguin Random House, 2019

© 2019, BCP Literary, Inc.

© 2021, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική έκδοση

Μετάφραση από τα αγγλικά: Βάσια Τζανακάρη

Επιμέλεια – Διόρθωση: Γιάννης Αντωνόπουλος

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς – Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2021

ISBN 978-960-572-382-8

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

TA-NEHISI COATES

Ο ΧΟΡΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Μετάφραση
Βάσια Τζανακάρη

ΙΚΑΡΟΣ

Στη Χάνα

I.

Ο ρόλος μου ήταν να πω την ιστορία του σκλάβου.
Η ιστορία του αφέντη ποτέ δεν είχε έλλειψη αφηγητών.

Φρέντρικ Ντάγκλας

1

Μόνο εκεί θα μπορούσα να την έχω δει, στην πέτρινη γέφυρα, μια χορεύτρια τυλιγμένη στο απόκοσμο γαλάζιο, γιατί από εκεί πρέπει να την πήραν όταν ήμουν μικρός, τότε που το χρώμα της Βιρτζίνια ήταν ακόμα κόκκινο σαν τούβλο και κόκκινο από ζωή, και παρόλο που υπήρχαν κι άλλες γέφυρες απ' άκρη σ' άκρη του ποταμού Γκους, από εκεί θα την πέρασαν δεμένη, επειδή αυτή ήταν η γέφυρα που οδηγούσε στον δρόμο που διέσχιζε στριφωγυριστός τους πράσινους λόφους και κατηφόριζε στην κοιλάδα κι έπειτα έστριβε προς μια κατεύθυνση, κι αυτή η κατεύθυνση ήταν νότια.

Πάντα απέφευγα εκείνη τη γέφυρα, γιατί ήταν σπιλωμένη από την ανάμνηση μανάδων, θείων και ξαδελφιών που πήγαν στη Νάτσεζ. Αλλά ξέροντας τώρα την καταπληκτική δύναμη της μνήμης, ότι μπορεί να ανοίξει μια γαλάζια πόρτα από έναν κόσμο σε έναν άλλο, ότι μπορεί να μας μεταφέρει από βουνά σε λιβάδια, από πράσινα δάση σε χωράφια σκεπασμένα με χιόνι,

ξέροντας τώρα ότι η μνήμη μπορεί να τσαλακώσει τη γη σαν ύφασμα και ξέροντας, επίσης, πως είχα σπρώξει την ανάμνηση εκείνης στα βάθη του μυαλού μου, πως ξέχασα, αλλά δεν ξέχασα, ξέρω τώρα ότι αυτή η ιστορία, αυτή η Μεταφορά, έπρεπε να αρχίσει εκεί, σε εκείνη τη φανταστική γέφυρα ανάμεσα στη γη των ζωντανών και στη γη των χαμένων.

Και χόρευε τζούμπα στη γέφυρα, με ένα πήλινο κανάτι στο κεφάλι, πυκνή ομίχλη σηκωνόταν από τον ποταμό και περόνιαζε τις γυμνές της φτέρνες, που χτυπούσαν στο πλακόστρωτο και τράνταζαν το κολιέ της που ήταν φτιαγμένο από κοχύλια. Το πήλινο κανάτι παρέμενε ακίνητο· φαινόταν σχεδόν σαν να είναι κομμάτι της, έτσι, παρόλο που σήκωνε τα γόνατα ψηλά, παρόλο που έσκυβε και λύγιζε τη μέση της, παρόλο που τέντωνε τα χέρια, το κανάτι παρέμενε ακίνητο στο κεφάλι της σαν στέμμα. Και βλέποντας αυτό το απίστευτο κατόρθωμα, ήξερα ότι η γυναίκα που χόρευε τζούμπα, τυλιγμένη στο απόκοσμο γαλάζιο, ήταν η μάνα μου.

Κανείς άλλος δεν την είδε – ούτε ο Μείναρντ που τότε βρισκόταν στην καινούργια άμαξα Μιλένιουμ, ούτε η πόρνη που τον είχε ξετρελάνει με τα κόλπα της και, το πιο παράξενο, ούτε το άλογο, αν και μου είχαν πει ότι τα άλογα μυρίζονταν πράγματα που ξεστρατίζουν από άλλους κόσμους και μπαίνουν παραπατώντας στον δικό μας. Όχι, μόνο εγώ την είδα από τη θέση του οδηγού της άμαξας, και ήταν όπως ακριβώς την περιέγραφαν, όπως λέγανε ότι ήταν παλιά, όταν πηδούσε στο κέντρο ενός κύκλου που απαρτιζόταν απ' όλους τους δικούς μου –τη θεία Έμμα, τον Γιανγκ Πι, τον Χόνας και τον θείο Τζον– και εκείνοι χτυπούσαν παλαμάκια, και το στήθος τους και τα γόνατά τους, παρακινώντας τη να χορέψει πιο γρήγορα, και τα πόδια της βρο-

ντούσαν δυνατά στο χώμα, σαν να έλιωνε κάποιο έντομο με τη φτέρνα της, και λύγιζε τη μέση της κι έκανε βαθιά υπόκλιση, κι έπειτα κούναγε πέρα δώθε τα λυγισμένα γόνατά της ταυτόχρονα με τα χέρια της, με το πήλινο κανάτι ακόμα στο κεφάλι της. Η μάννα μου ήταν η καλύτερη χορεύτρια στο Λόκλες, αυτό μου έλεγαν, και το θυμόμουν επειδή δεν μου κληροδότησε καθόλου από το ταλέντο της, αλλά περισσότερο το θυμόμουν επειδή ο χορός της έκανε τον πατέρα μου να την προσέξει, κι έτσι προέκυψε εγώ. Και ακόμα περισσότερο, το θυμόμουν επειδή θυμόμουν τα πάντα – τα πάντα, απ’ ό,τι φαινόταν, εκτός από εκείνη.

Ήταν φθινόπωρο, η εποχή που οι ιπποδρομίες κατέβαιναν στον νότο. Εκείνο το απόγευμα, ο Μείναρντ είχε κερδίσει με ένα καθαρόαιμο αυτσαίντερ, και πίστευε πως μπορεί επιτέλους έτσι να κέρδιζε τον σεβασμό της Αφρόκρεμας της Βιρτζίνια που αποζητούσε. Αλλά όταν έκανε έναν γύρο στη μεγάλη πλατεία τη πόλης, γέρνοντας πίσω, πολύ πίσω στην άμαξα και χαμογελώντας πλατιά, οι άντρες της καλής κοινωνίας τού γύρισαν την πλάτη και συνέχισαν να φουμάρουν τα πούρα τους. Δεν αντάλλαξαν χαιρετισμούς. Ήταν αυτό που θα ήταν πάντα – ο Μείναρντ ο Γκαφατζής, ο Μείναρντ ο Χωλός, ο Μείναρντ ο Χαζός, το σάπιο μήλο που είχε πέσει πολύ μακριά απ’ τη μηλιά. Εξοργίστηκε και με έβαλε να πάμε ως το παλιό σπίτι στην άκρη της πόλης μας, το Στάρφολ, όπου αγόρασε μια βραδιά με μια πόρνη, και είχε τη λαμπρή ιδέα να τη φέρει στο μεγάλο σπίτι, στο Λόκλες, και το μοιραίο ήταν ότι, σε μια ξαφνική έξαρση ντροπής, επέμενε να φύγουμε από την πόλη από τον παράδρομο, να διασχίσουμε τον Νταμ Σιλκ, μέχρι εκεί που συναντούσε εκείνον τον παλιό μεγάλο δρόμο, ο οποίος μας έφερε στην όχθη του ποταμού Γκους.

Μια κρύα βροχή έπεφτε αδιάκοπα καθώς οδηγούσα, το νερό έσταζε από το γείσο του καπέλου μου, και μαζευόταν στο παντελόνι μου. Άκουγα τον Μείναρντ πίσω, με όλα τα κόλπα του, να κάνει φιγούρα στην πόρνη. Ζόριζα το άλογο όσο μπορούσα, επειδή το μόνο που ήθελα ήταν να φτάσω σπίτι και να γλιτώσω από τη φωνή του Μείναρντ, αν και ποτέ δεν θα μπορούσα, σ' αυτή τη ζωή, να γλιτώσω από εκείνον. Από τον Μείναρντ, που κρατούσε την αλυσίδα μου. Τον Μείναρντ, τον αδελφό μου, που έγινε αφέντης μου. Και έβαζα τα δυνατά μου να μην ακούω, ψάχνοντας κάτι να ξεχαστώ – αναμνήσεις απ' όταν ξεφλούδιζα καλαμπόκια ή έπαιζα τυφλόμυγα. Αυτό που θυμάμαι τώρα είναι πως δεν κατάφερα να βρω κάτι να ξεχαστώ, υπήρξε μόνο μια ξαφνική σιωπή, που έσβησε όχι μόνο τη φωνή του Μείναρντ, αλλά όλους τους μικρούς ήχους του κόσμου ολόγυρα. Και τώρα, κοιτάζοντας απ' την κλειδαρότρυπα του μυαλού μου, αυτό που βρήκα ήταν αναμνήσεις απ' τους χαμένους – άντρες που έδειχναν γενναιότητα στη νυχτερινή επιφυλακή και γυναίκες που έκαναν την τελευταία τους βόλτα στους οπωρώνες με τα μήλα, γεροντοκόρες που εμπιστεύονταν τους κήπους τους σε άλλους, τρελόγερους που βλαστημούσαν το μεγάλο σπίτι του Λόκλες. Λεγεώνες των χαμένων, που διέσχισαν εκείνη την καταραμένη γέφυρα, λεγεώνες που ζωντάνευαν στο πρόσωπο της μάνας μου που χόρευε.

Τράβηξα τα γκέμια, αλλά ήταν πολύ αργά. Το άλογο όρμησε μπροστά και αυτό που συνέβη διατάραξε διά παντός την αντίληψη κοσμικής τάξης που έχω. Αλλά ήμουν εκεί και το είδα να συμβαίνει, και έκτοτε έχω δει πολλά πράγματα που αποκαλύπτουν τα όρια της γνώσης μας και πόσο περισσότερα υπάρχουν πέρα από αυτήν.

Ο δρόμος κάτω από τις ρόδες χάθηκε και όλη η γέφυρα εξαφανίστηκε, και για μια στιγμή ένιωσα να αιωρούμαι πάνω ή μέσα στο γαλάζιο φως. Και ήταν ζεστά εκεί και θυμάμαι τη στιγμιαία ζεστασιά επειδή μόλις βγήκα ξαφνικά από εκεί βρέθηκα στο νερό, κάτω από την επιφάνεια, και ακόμα και τώρα που σας το λέω, νιώθω να βρίσκομαι ξανά εκεί, στα παγωμένα νερά του ποταμού Γκους, το νερό να μπαίνει ορμητικό μέσα μου και εκείνο τον πόνο σαν κάψιμο που νιώθει κανείς όταν πνίγεται.

Δεν υπάρχει άλλη αίσθηση σαν αυτή του πνιγμού, επειδή δεν πρόκειται μόνο για τον πόνο αλλά για ένα σάστισμα μπροστά σε μια τόσο ξένη συνθήκη. Το μυαλό πιστεύει ότι θα έπρεπε να υπάρχει αέρας, εφόσον πάντα υπάρχει αέρας, και η ανάγκη για αναπνοή είναι τόσο ενστικτώδης που χρειάζεται συγκέντρωση για να τη σταματήσει. Αν είχα πηδήξει από τη γέφυρα μόνος μου, θα μπορούσα να αιτιολογήσω την καινούργια μου συνθήκη. Αν είχα πέσει, θα την καταλάβαινα, αν μη τι άλλο επειδή θα ήταν κάτι που μπορούσα να φανταστώ. Αλλά ήταν λες και κάποιος με έσπρωξε από ένα παράθυρο κατευθείαν στον βυθό του ποταμού. Δεν υπήρξε προειδοποίηση. Συνέχισα την προσπάθεια να ανασάνω. Θυμάμαι που φώναξα προσπαθώντας να πάρω ανάσα, και ακόμα περισσότερο θυμάμαι τον πόνο της απάντησης, τον πόνο του νερού που μπήκε ξανά ορμητικό μέσα μου, και πώς απάντησα σε αυτόν τον πόνο φουσκώνοντας τα πνευμόνια μου, και το μόνο που κατάφερα ήταν να μπει κι άλλο νερό μέσα μου.

Αλλά κατάφερα κάπως να καλμάρω τις σκέψεις μου, να καταλάβω ότι αν χτυπιόμουν το μόνο που θα κατάφερα ήταν να επισπεύσω τον χαμό μου. Και τότε πρόσεξα ότι υπήρχε φως στη

μια μεριά και σκοτάδι στην άλλη, και συμπέρανα ότι το σκοτάδι ήταν τα βάθη του ποταμού και το φως όχι. Χτύπησα τα πόδια μου πίσω μου και άπλωσα τα χέρια μου προς το φως, κολύμπησα μέχρι που, επιτέλους, βήχοντας και φτύνοντας νερό, βγήκα στην επιφάνεια.

Και όταν βγήκα μέσα από τα σκοτεινά νερά στο διάγραμμα του κόσμου –τα βαριά σύννεφα κρέμονταν από μια αόρατη κλωστή, ένας κόκκινος ήλιος στερεωμένος χαμηλά μπροστά τους, και κάτω από τον ήλιο χορταριασμένοι λόφοι–, γύρισα να κοιτάξω την πέτρινη γέφυρα, που πρέπει να ήταν, Θεέ μου, ένα χιλιόμετρο μακριά.

Η γέφυρα φαινόταν σχεδόν να τρέχει μακριά μου, επειδή το ρεύμα με παράσερνε, και όταν γύρισα για να κολυπήσω προς την όχθη, το ρεύμα, ή ίσως κάποια αθέατη δίνη από κάτω, με τραβούσε προς την άλλη πλευρά. Η γυναίκα, τον χρόνο της οποίας ο Μείναρντ είχε αγοράσει τόσο απερίσκεπτα, ήταν άφαντη. Αλλά ό,τι κι αν σκεφτόμουν για λογαριασμό της διακόπηκε από τον Μείναρντ, που γνωστοποίησε την παρουσία του, όπως είχε κάνει τόσες φορές, διαμαρτυρόμενος, αποφασισμένος να φύγει από αυτόν τον κόσμο με τον ίδιο κι απaráλλαχτο τρόπο που είχε περάσει απ' αυτόν. Ήταν κοντά, τον παράσερνε το ίδιο ρεύμα. Χτυπιόταν, φώναζε, κολύμπησε λίγο και μετά εξαφανίστηκε κάτω απ' την επιφάνεια, μόνο για να εμφανιστεί ξανά λίγα δευτερόλεπτα αργότερα, φωνάζοντας, μισοκολυμπώντας, σπαρταρώντας.

«Βοήθα με, Χάι!»

Να με λοιπόν, η ζωή μου κρεμόταν πάνω από τη μαύρη άβυσσο και με καλούσαν να σώσω μιαν άλλη. Σε πολλές περιπτώσεις είχα προσπαθήσει να μάθω στον Μείναρντ κολύμπι,

και εκείνος αντιμετώπιζε τις οδηγίες, όπως όλες τις άλλες, με αδιαφορία και αμέλεια, κι ύστερα με θυμό και αδιαλλαξία όταν η στάση του δεν απέφερε καρπούς. Μπορώ να πω τώρα ότι η σκλαβιά τον σκότωσε, ότι η σκλαβιά τον έκανε παιδί, και τώρα, έχοντας πέσει σε έναν κόσμο όπου η σκλαβιά δεν είχε καμία δύναμη, ο Μείναρντ πέθανε τη στιγμή που άγγιξε το νερό. Πάντα ήμουν η προστασία του. Εγώ ήμουν εκείνος που, από καλή διάθεση και μόνο, είχα εμποδίσει τον Τσαρλς Λι να τον πυροβολήσει· και εγώ ήμουν εκείνος που, θερμοπαρακαλώντας τον πατέρα μας, τον είχα σώσει αμέτρητες φορές από την οργή του· και εγώ ήμουν εκείνος που τον έντυνα κάθε πρωί· και εγώ ήμουν εκείνος που τον έβαζα στο κρεβάτι κάθε βράδυ· και εγώ ήμουν εκείνος που τώρα είχα κουραστεί, ψυχή τε και σώματι· και εγώ ήμουν εκείνος που, εκεί έξω, πάλευα με το ρεύμα και τώρα παλεύω με την απαίτηση να σώσω, για άλλη μια φορά, κάποιον άλλον, όταν δεν μπορούσα καν να βρω την ενέργεια να σώσω τον εαυτό μου.

«Βοήθα με!» ούρλιαξε ξανά κι ύστερα φώναξε «Σε παρακαλώ!». Το είπε σαν το παιδί που ήταν πάντα, ικετευτικά. Και πρόσεξα, όσο άκαρδο κι αν ήταν, ακόμα κι εκεί, μέσα στον Γκους, αντιμετώπος με τον θάνατό μου, ότι δεν θυμάμαι ποτέ ως τότε να είχε μιλήσει με τρόπο που έδειχνε την πραγματική φύση των θέσεών μας.

«Σε παρακαλώ!»

«Δεν μπορώ» φώναξα πάνω απ' την επιφάνεια. «Θα πεθάνουμε».

Με αυτή την παραδοχή του επικείμενου θανάτου, αναμνήσεις της ζωής μου μου ήρθαν απρόσκλητες και τώρα το ίδιο γαλάζιο φως που είχα δει στη γέφυρα ήρθε και με τύλιξε ξανά. Θυ-

μήθηκα το Λόκλες και όλους τους αγαπημένους μου, και εκείνη τη στιγμή στη μέση του ομιχλώδους ποταμού είδα τη Θίνα, τη μέρα της μπουγάδας, μια γριά γυναίκα να κουβαλάει τα μεγάλα καζάνια με το αχνιστό νερό και, με την τελευταία δύναμη που της είχε απομείνει, να χτυπάει με τον κόπανο τα ρούχα που έσταζαν μέχρι που στράγγιζαν και τα χέρια της κοκκίνιζαν. Και είδα τη Σοφία με τα γάντια και το μπονέ καπέλο της, σαν κυρία, επειδή αυτό απαιτούνταν από εκείνη, κι εγώ παρακολουθούσα, όπως τόσες φορές στο παρελθόν, καθώς σήκωνε το φουστάνι της ως τους αστραγάλους της και διέσχιζε ένα κρυφό μονοπάτι για να δει τον άντρα που την κρατούσε αλυσοδεμένη. Ένωθα τα άκρα μου να παραδίνονται, και το μυστήριο και η σύγχυση των γεγονότων που με είχαν οδηγήσει στα βάθη του ποταμού δεν με απασχολούσαν πια, και αυτή τη φορά, όταν βυθίστηκα, δεν ένιωσα κάψιμο, ούτε πίεση να ανασάνω. Ένωθα ανάλαφρος, τόσο που, ακόμα και καθώς βυθιζόμουν στο ποτάμι, ένιωσα να ανυψώνομαι κάπου αλλού. Το νερό κυλούσε από πάνω μου και ήμουν μόνος σε έναν ζεστό γαλάζιο θύλακα με τον ποταμό έξω και γύρω από εμένα. Και κατάλαβα τότε ότι επιτέλους οδηγούμουν στην ανταμοιβή μου.

Το μυαλό μου ταξίδεψε ακόμα πιο πίσω, σε εκείνους που είχαν πάρει μακριά από τη Βιρτζίνια, που τους είχαν πάει στη Νάτσεζ, και αναρωτήθηκα πόσοι μπορεί να είχαν πάει ακόμα πιο μακριά, τόσο μακριά που να με συναντήσουν σε εκείνον τον επόμενο κόσμο που τώρα πλησίαζα. Και είδα τη θεία μου την Έμμα, που δούλευε στην κουζίνα τόσα χρόνια, να περνάει μπροστά μου με έναν δίσκο με μπισκότα τζιντζερ για όλους τους Γουόκερ, αν και όχι για εκείνη ή κανέναν δικό της. Ίσως η μάνα μου να ήταν εκεί, και μετά, με ταχύτητα αστραπής, την είδα

να τρεμοφέγγει, μπροστά στα μάτια μου, να κάνει τον χορό του νερού μες στον κύκλο. Και καθώς τα σκεφτόμουν όλα αυτά, όλες τις ιστορίες, ήμουν ήρεμος, ακόμα και ευχαριστημένος, που ανυψωνόμουν στο σκότος, που έπεφτα στο φως. Υπήρχε μια γαλήνη στο γαλάζιο φως, περισσότερη κι απ' ό,τι στον ύπνο, και κυρίως υπήρχε ελευθερία, και ήξερα ότι οι μεγαλύτεροι δεν είχαν πει ψέματα, ότι πράγματι υπήρχε μια πατρίδα για μας, μια ζωή πέρα από τη σκλαβιά,* όπου κάθε στιγμή είναι σαν την αυγή πάνω απ' τα βουνά. Και τόσο σπουδαία ήταν αυτή η ελευθερία, που συνειδητοποίησα ένα πιεστικό βάρος, το οποίο πάντα θεωρούσα αμετάβλητο, ένα βάρος που πλέον σκόπευε να με ακολουθεί για πάντα. Γύρισα, και πίσω μου είδα το βάρος, και το βάρος ήταν ο αδελφός μου, που φώναζε και χτυπιόταν και αλυχτούσε, ικετεύοντας για τη ζωή του.

Όλη μου τη ζωή ήμουν έρμαιο των καπρίτσιων του. Ήμουν το δεξί του χέρι, που σήμαινε ότι δεν είχα δικό μου χέρι. Αλλά όλα αυτά είχαν τελειώσει τώρα. Επειδή ανυψωνόμουν, ανυψωνόμουν από εκείνον τον κόσμο της Αφρόκρεμας και των Σκλάβων. Η τελευταία μου εικόνα από τον Μείναρντ, να σπαρταράει στο νερό και να προσπαθεί να κρατηθεί από κάπου, άρχισε να θαμπώνει στα μάτια μου, σαν κυματάκι που τρεμούλιαζε ελαφρά, και οι κραυγές του βουβάθηκαν κάτω από το δυνατό τίποτα που με περιέβαλλε. Κι έπειτα χάθηκε. Θα ήθελα να πω ότι τον θρήνησα εκείνη τη στιγμή ή ότι έδωσα σημασία. Αλλά όχι. Όδευα προ το τέλος μου κι εκείνος προς το δικό του.

* Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τη λέξη «Task» στο πρωτότυπο. Επρόκειτο για την πιο «ήπια» μορφή σκλαβιάς στην Αμερική –σε σχέση με την άλλη μορφή, γνωστή ως «gang»–, που συνίστατο σε ανάθεση εργασίας ορισμένου χρόνου μες στη μέρα, μετά την ολοκλήρωση της οποίας ο σκλάβος είχε ελεύθερο χρόνο. (Σ.τ.Μ.)

Τα οράματα τώρα σταθεροποιήθηκαν μπροστά μου και εστίασα στη μάνα μου, που δεν χόρευε πια, αλλά γονάτιζε μπροστά σε ένα αγόρι. Και άγγιξε με την παλάμη της το μάγουλο του αγοριού και το φίλησε στο κεφάλι, και έβαλε το κολιέ από κοχύλια στο χέρι του και έκλεισε τη χούφτα του γύρω του, κι έπειτα σηκώθηκε, με τα δυο χέρια να κρύβουν το στόμα της, και έκανε μεταβολή και απομακρύνθηκε, και το αγόρι στεκόταν εκεί και την κοίταζε, κι ύστερα τη φώναξε κι ύστερα την ακολούθησε κι ύστερα έτρεξε ξοπίσω της κι ύστερα έπεσε καθώς έτρεχε, κι έμεινε εκεί να κλαίει κρύβοντας το πρόσωπο στους αγκώνες του και μετά σηκώθηκε ξανά και έκανε μεταβολή, αυτή τη φορά προς το μέρος μου, και όταν με έφτασε, άνοιξε το χέρι του και μου πρόσφερε το κολιέ και είδα, επιτέλους, την ανταμοιβή μου.